

5 jó érv, amiért érdemes megnézneted a gyerek szemét

Magyarországon kb. a szülők 13%-a tartja fontosnak, és viszi el a gyermekét szemészeti szakrendelésre hároméves kor előtt, hogy szemészeti szűrővizsgálaton vegyen részt a kicsi. Pedig a megelőzés fontosságát nem lehet elégszer hangsúlyozni. Hiszen minél korábban derül ki a baj, annál könnyebb azt orvosolni!

1 KISISKOLÁSKOR ELŐTT HÁROM SZÜRŐVIZSGÁLAT JAVASOLT

A csecsemő látása hónapról hónapra fejlődik, és rettentő gyorsan tökéletesedik. Háromnaposan az újszülött képes az édesanyja arcát hosszabban nézni, felvenni vele a szemkontaktust. Hathetesen már megismeri őt. Kétéves korában a kicsi látásélessége már azonos a felnőttekével.

„A szűrővizsgálat célja az, hogy időben felderítsük azokat a problémákat, amelyek kezelés nélkül tompalátáshoz vezetnek. Akkor beszélünk tompalátásról, amikor a szem nem képes látni még szemüveggel sem. Ennek leggyakrabban kancsalság az oka vagy valamilyen fénytörési hiba, de lehet a szem betegsége is, mint például a szürke hályog. Minél előbb derül ki a tompalátás, annál könnyebben lehet rajta segíteni. Egy gyengén látó szemből 100%-os látású szemet tudunk varázsolni következetes kezeléssel. Ez a lehetőség az idő múlásával azonban csökken! Ha hatéves korban kerülnek a gyerekek először gyermekszemészhez ezzel a problémával, sokszor már nem tudunk a látásukon segíteni!” – mondja dr. Garger Piroska gyermekszemorvos.

„A szülők nem szokták észrevenni, hogy valami baj van gyermekük látásával, mivel egy jó szem is elég ahhoz, hogy a gyermek mindent lásson. Egy egyszerű játékkal azonban otthon is meg lehet nézni, hogy nincs-e probléma. Ehhez csak annyit kell tenni, hogy a pici egyik szemét el kell takarni, miközben ő valamire figyel, aztán a másik szemét is el kell takarni. Ha az egyik szem eltakarása többször ismételve is nagyon zavarja, akkor jobb minél előbb szakemberhez fordulni” – hívja fel a figyelmet a doktornő.

Sajnos a védőnők által végzett szűrések nem minden esetben derítenek fényt a problémákra. Éppen ezért érdemes a gyermekszemészeti szakrendelőben, gyermekszemész szakorvossal elvégeztetni a vizsgálatot.

A legideálisabb időpontok erre az egy–másfél éves, hároméves és hatéves korban végzett szűrés. Vegyük komolyan a szemészeti szűréseket, még óvodáskor előtt, és éljünk a lehetőséggel!

2 JELEK, MELYEKET NEM SZABAD FIGYELMEN KÍVÜL HAGYNI

A gyermekek az alkalmazkodás művészei. Ők még olyanok fogadják el a világot, amilyennek megtapasztalják. Éppen ezért fordulhat elő, hogy csupán az iskolapadban, és van, hogy későn derül ki: a gyerek rosszul lát.

Ha a következő jeleket észleljük, ne tétovázzunk, hanem forduljunk mielőbb gyermekszemész szakorvoshoz:

- fehér színű fény megjelenése a pupillán
- ügyetlen a gyerek, mindig ugyanazt az oldalát üti be
- gyakran hunyorít, ráncolja a szemöldökét, sötétben nehezen tájékozódik
- erősen könnyezik és nagyon zavarja fény, anynyira, hogy sírva is fakad
- a már nagyobb gyerek gyakori fejfájásra panaszkodik
- nem szeret firkálni, és nem érdeklik a vizuális ingereket kínáló játékok (pl. kirakók)
- az „orrával” rajzol
- kancsálítani kezd

3 HA A CSALÁDBAN A FELMENŐK ESETÉBEN MÁR ELŐFORDULT SZEMÉSZETI ELTÉRÉS

Mindenképpen javasolt a szemészeti szűrés, ha a gyermek édesapja, vagy te magad 10 éves kor előtt szemüveget viseltél, illetve a családban előfordult valamilyen szemészeti eltérés. Az Egészségügyi Minisztérium szakmai irányelve című kiadványban is a következőket olvashatjuk:

„Ha a családi anamnézisben tompalátás, kancsalság, fénytörési hiba szerepel, akkor a teljes körű gyermekszemészeti vizsgálatot legkésőbb 12 és 24 hónapos kor között kell elvégezni.”

„A gyermekkori kancsalság háttérben túlnyomórészt valamilyen fénytörési hiba mutatható ki. Nagyobb százalékban alakulhat ki kancsalság örökletes tényezők kapcsán. A korrigálatlan fénytörési hiba jelentősen befolyásolhatja a gyermek iskolai teljesítményét” – olvashatjuk a kiadványban.

4 MINÉL ELŐBB DERÜL KI A BAJ, ANNÁL KÖNYVEBB ORVOSOLNI AZT

„Látásunk 12 éves korunkig fejlődik, de körülbelül 6 éves korig tart az intenzív időszak. Ha ez ideig nem derül fény az esetleges szemészeti problémára, akkor a gyermek további életét is befolyásoló tompalátás alakulhat ki. Miért baj ez? A tompalátó szem nem képes látni sem távolra, sem közelre. Az olvasóképesség is károsodik. Ezen még a szemüveg sem segít. Ha a jó szemet éri baj, például sérülés vagy egy egyszerű időskori szürke hályog, akkor a tompalátó szemmel kell boldogulni, amivel egy újságot sem lehet elolvasni” – magyarázza a doktornő.

A korai szemészeti szűrés (egy–másfél éves kor előtt) 95%-ban képes kiszűrni és megszüntetni a tompalátást. Ha időben kiderül, akkor a takarásos módszerrel korrigálható a probléma, és a gyerek újra mindkét szemével élesen fog látni.

5 AZ ISKOLAI SIKER EGYIK TITKA A JÓ LÁTÁS

Az iskolában kulcsfontosságú, hogy jól lásson a gyerek, hiszen az információk 80%-a vizuális csatornán jut el a nebulóhoz. Ugyanolyan jól kell teljesíteni, ha a táblát nézi vagy a füzetébe körmöl majd éppen. A fel nem fedezett szemészeti eltérések kifárasztják a kisiskolást, lassítják a teljesítményét, ezáltal komoly hátrányba is kerülhet a többiekkel szemben, mely alapot adhat a tanulás mellőzéséhez, illetve fixálódhat a „rossz tanuló” címke. Ez nemcsak az iskolában, hanem azon kívül is negatív hatást gyakorol a kisgyermekre.

Forrás: Az Egészségügyi Minisztérium szakmai irányelve, A 0–18 éves életkorú gyermekek látásfejlődésének követése, a kancsalság és a fénytörési hibák felismeréséről, Szűrővizsgálati irányelvek védőnők és gyermekorvosok számára

Készítette: az Országos Gyermekegészségügyi Intézet a Szemészeti Szakmai Kollégiummal, a Gyermekszemészek és Strabológusok Társasággal, a Csecsemő- és Gyermekgyógyászati Szakmai Kollégiummal, és a Védőnői Szakmai Kollégiummal egyeztetve

SZERZŐ: SCHÜTZ GABRIELLA
SZAKÉRTŐ: DR. GARGER PIROSKA
GYERMEKSZEMÉSZ SZAKORVOS